

Magazín21

Listopad 2025
VII. ročník

Jediný oficiální zpravodaj
Zlínského kraje

foto: P. Salinger

www.magazin21.cz

Kraj ožije svatomartinskými slavnostmi

Nové projekty
v sociální
oblasti

Rozhovor
s náměstkem hejtmana
Tomášem Chmelou

Další
modernizace
v Baťově nemocnici

Za podzimními
i adventními výlety
na Kroměřížsko

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

21 ZPRÁV Z JEDNADVACÍTKY

1. Park Komenského ve Zlíně získal celostátní ocenění **Park čtvrtstoletí**

Odborná porota vyzdvihla fungující spojení kvalitního architektonického návrhu, uživatelského komfortu a mimořádné úrovně správy, péče a údržby. Soutěž uspořádal Svaz zakládání a údržby zeleně, komise navštívila postupně 22 parků v celém Česku, které v letech 2003–2023 získaly ocenění v anketě Park roku.

Zlínský kraj chce v příštích letech posílit využívání **moderních technologií v sociálních službách**. Rada kraje tak schválila přípravu přeshraničního projektu, který se zaměří na zavádění tzv. asistivních technologií ve spolupráci s Trenčínským samosprávným krajem.

3. Seznam naučných stezek vhodných pro rodiny s dětmi, seniory i aktivní turisty najdou zájemci na stránkách www.vychodni-morava.cz. K dispozici mají šestnáct podzimních výletů vedoucích napříč všemi regiony Zlínského kraje. Vše doplňují praktické informace, mapy i tipy na zajímavosti po cestě, vyšla navíc i tištěná brožura, která je k dispozici v informačních centrech.

4. Na zdravotnické vybavení pro zásahy policistů v terénu přispěje Zlínský kraj jeden milion korun. Krajské ředitelství policie za něj nakoupí záchranářské batohy, transportní plachty, izotermické fólie, ruční dýchací přístroje, obvazy, dezinfekční materiál nebo výukové resuscitační figuríny.

5. Krajská tenisová akademie si z Turnaje tří zemí v Maďarsku

přivezla úspěchy v kategorii U18. Družstva mladých tenistů a tenistek ze Zlínského kraje soutěžila také v kategoriích U14 a U12. Zde sportovci získali stříbro, respektive bronz. Příští rok se turnaj uskuteční ve Zlíně, kromě Česka, Slovenska a Maďarska se jej zúčastní i Polsko.

6. Kroměříž dokončila stavbu **volnočasového areálu** v místní části

Vážany, který vznikl revitalizací stávajícího hřiště vedle areálu dvora bývalé cihelny. Veřejnost jej bude moci využívat od jara, nyní ještě musí vyrůst tráva. Návštěvníci se mohou těšit na herní prvky, malé keřové bludiště, domeček či houpačky, ale i kruhovou plochu s ohništěm.

7. Zlínský kraj finančně podpoří výuku řemesel na dalších školách

v regionu, a to v rámci svého programu **Podpora řemesel v odborném školství**. Tentokrát půjde o dvě soukromá zařízení – Střední školu leteckou v Kunovicích a MESIT střední školu v Uherském Hradišti, jimž hejtmanství poskytne dotace na stipendia pro žáky vybraných oborů, a to zhruba 123, respektive 69 tisíc korun.

8. V Uherském Hradišti začala stavba **nového zimního stadionu**.

Moderní hala se dvěma kluzišti nahradí starý sportovní stánek ze 70. let minulého století. Hotovo by mělo být zhruba za rok.

9. Zastupitelstvo Zlínského kraje schválilo **podporu** deseti projektům

v oblasti **vodohospodářské infrastruktury**. Její celková výše činí 168,5 milionu korun, z toho 123,5 milionu případně na investiční dotace a 45 milionů na návratné finanční výpomoci. Peníze obce využijí například na výstavbu kanalizací či výměnu vodovodního potrubí.

10. Zlín spustil historicky první motivační kampaň, jejímž cílem je zvýšit počet obyvatel s trvalým pobytem ve městě. Každý, kdo se k **trvalému pobytu** ve Zlíně přihlásí mezi 7. říjnem a 31. prosincem 2025, získá peněžní odměnu ve výši 10 tisíc korun. Snahou města je spravedlivější rozdělení daňových příjmů i podpora dlouhodobého rozvoje.

11. První patro **Sportovního areálu Batov v Otrokovicích** prošlo rozsáhlou rekonstrukcí.

Po stavebních úpravách se veřejnosti znovu otevřela oblíbená sauna s masážemi, ale zároveň se objekt rozšířil o novou tělocvičnu, která denně slouží desítkám dětí i dalším sportovcům.

12. **Mládě jaguára ve zlínském zoo** dostalo jméno **Mayara**, křest proběhl

4. října v rámci oslav Světového dne zvířat a jejich chovatelů. Samička jaguára amerického se narodila 11. června. Odchov mláděte patří mezi mimořádné úspěchy Zoo Zlín, za poslední rok se ve všech zoologických institucích na světě podařilo odchovat pouze 10 mláďat jaguárů.

13. **Krajská knihovna Františka Bartoše** ve Zlíně po rekonstrukci

slavnostně otevřela nové **dětské oddělení své pobočky na Jižních Svazích**. Malí čtenáři i jejich rodiče využijí čtenářské koutky, pohodlné zóny pro společné čtení a pestrý výběr knih pro všechny věkové kategorie. Otvírací doba zůstává standardní.

14. Ve **Valašském Meziříčí** by měl vzniknout nový **bytový dům pro seniory**.

Při výstavbě čtyř propojených domů v ulici J. K. Tyla se počítá s 33 byty o dispozicích 1+kk až 2+1 i 50 parkovacími místy či novou zastávkou MHD. Nyní je stavba ve fázi projektování.

15. **Technologické inovační centrum Zlín** se stalo

jedním ze šesti držitelů **Národních cen kariérového poradenství 2025**. Ocenění získalo za inovativní přístup k rozvoji kariérového poradenství a schopnost reagovat na aktuální výzvy trhu práce. Hodnotící komise ocenila zejména programy Měj svůj směr a Bud', kde chceš.

16. Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně bylo s projektem obnovy komplexu na Ploštině jedním ze čtyř zástupců České republiky na 11. ročníku mezinárodní muzejní soutěže Živa Award, která se konala v bosenském Trebinje. Na konferenci je doprovodil i krajský radní pro kulturu a cestovní ruch Ivan Láška.

17. Na specializační vzdělávání lékařů ve svých nemocnicích přispěje Zlínský kraj 6 milionů korun. Lékaři, kteří působí na nižších akreditovaných pracovištích, v jeho rámci absolvují praxe i povinné stáže na pracovištích vyššího typu.

18. Memorandum o výstavbě vodního díla Vlachovice, které se má stát spolehlivým zdrojem pitné vody pro obce Zlínského kraje, podepsali zástupci devíti dotčených obcí, Zlínského kraje, ministerstev zemědělství a životního prostředí, VaK Zlín i Povodí Moravy, stavět by se mohlo začít v roce 2029.

19. Krajský radní podpořili nový mezinárodní projekt **Mosty poznání**, který připravuje **Gymnázium Zlín – Lesní čtvrt'** ve spolupráci se slovenským Gymnáziem Partizánske. Projekt propojí žáky a pedagogy obou škol, konkrétně se studenti zapojí do sportovních a pohybových aktivit, geografických terénních vycházek nebo historických exkurzí a nebude chybět ani výměnný pobyt.

20. Maloobchodní prodejny v obcích do 1 000 obyvatel podpoří Zlínský kraj také letos. Ve svém rozpočtu na to má vyčleněny 2 miliony korun, o další 3,8 milionu požádá Ministerstvo průmyslu a obchodu, se kterým na podpoře malých obchůdků na venkově už čtyři roky spolupracuje.

21. Zlínský kraj navýší kapacitu **Denního stacionáře Zlín** pro osoby se zdravotním postižením. Od 1. ledna 2026 se zvedne ze současných 17 na 20 klientů. Rozhodli o tom krajský radní na základě dlouhodobě vysoké poptávky po této službě.

Sociální projekty pomůžou seniorům i rodinám

Zlínský kraj chystá další investice v sociální oblasti a pokračuje také v podpoře sociálních služeb. Připravuje výstavbu nových domů v Jarošově, kde vzniknou dvě pobytové komunitní služby pro děti se zdravotním postižením, a projekty, které pomůžou zlepšit kvalitu života seniorů i dětí s handicapem. Zde půjdou finance na výstavbu nového domova pro seniory v Koryčanech, bezbariérových bytů pro seniory v Šumicích a zázemí pro Středisko rané péče EDUCO Zlín. V plánu je i proměna areálu Velehrad – Buchlovská.

Nové zařízení v Jarošově nabídne prostředí podobné rodinnému bydlení, které dětem zajistí větší komfort, individuální péči a možnost začlenění do běžného života. Počítá se s domovem pro osoby se zdravotním postižením s kapacitou 12 lůžek a také odlehčovací pobytovou službou se třemi lůžky. Nový objekt budou tvořit dvě nízkopodlažní budovy s celkem čtyřmi domácnostmi.

„Zahájení stavby předpokládáme v prosinci 2026, nyní čekáme na stavební povolení. Hotovo by mělo být v roce 2027. Celkové náklady přesáhnou 147 milionů korun, z toho kraj uhradí přibližně 36 milionů,“ popsal krajský radní pro investice Miroslav Zemánek. Doplnil, že hejtmánství bude žádat o evropskou dotaci ve výši zhruba 111 milionů.

Moderní zázemí

V Koryčanech vznikne nový domov pro seniory s kapacitou 22 lůžek. Zařízení nahradí současný již nevyhovující objekt a nabídne moderní a bezpečné prostředí odpovídající nynějším standardům sociálních služeb. Kraj na něj přispěje částkou 9,2 milionu korun.

Další dotace čítající 4,1 milionu korun podpoří projekt Střediska rané péče EDUCO Zlín. Organizace plánuje vybudovat nové, energeticky úsporné zázemí v Kudlově – Centrum komplexní rané péče, které umožní rozšíření služeb rané péče až pro 220 rodin s dětmi se zdravotním a mentálním vývojovým postižením. „EDUCO má celokrajskou působnost a ve Zlínském kraji funguje už 20 let. V novém centru bude na jednom místě odborná pomoc, terapie i pod-

↑ PROMĚNA. Z Domova pro osoby se zdravotním postižením nově vznikne Domov se zvláštním režimem pro seniory.

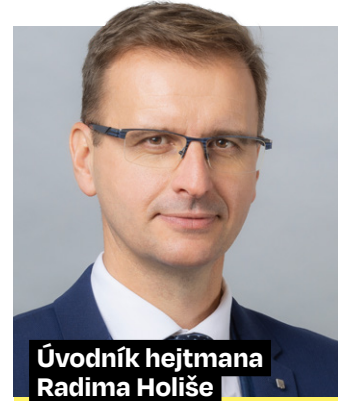
pora pro děti a rodiče,“ popsala náměstkyně hejtmana pro sociální věci Eliška Olšáková.

Obci Šumice, která hodlá postavit čtyři bezbariérové byty 2+kk určené primárně pro seniory, přispěje kraj 1,4 milionu korun. Díky tomu budou moci starší občané zůstat ve svém přirozeném prostředí.

Novinky na Velehradě

Další změny plánuje kraj v areálu Velehrad – Buchlovská, kde nyní sídlí Domov pro osoby se zdravotním postižením (DOZP). Má tam vzniknout nový Domov se zvláštním režimem pro osoby s významnými poruchami chování, který budou tvořit dvě domácnosti po třech klientech, a zároveň se počítá s rekonstrukcí stávajícího areálu DOZP a jeho přeměnou na Domov se zvláštním režimem pro seniory. Stavební práce by měly začít v druhé polovině roku 2027, hotovo má být do konce roku 2028. ■

Alena Železníková

Úvodník hejtmana Radima Holíše

Milí čtenáři, za dobu své existence kraje jasně dokázaly svou důležitost a potvrdily, že jsou stabilní a dobře fungující součástí územní správy. Výročí 25 let krajů jsme si připomněli setkáním hejtmánů všech třinácti regionů, primátora hlavního města Prahy a slovenských kolegů ze sdružení Samosprávné kraje Slovenska – SK8.

Jsem hrdý na to, že i přes politické rozdíly dokážeme mezi kraji spolupracovat, když jde o rozvoj regionů. A pokud máme v sousedním Slovensku partnera, se kterým nás spojuje více než jen hranice – společná historie, přátelství a vůle hledat řešení – je to dobrý základ pro další roky.

Kraje jsou dnes pevným pilířem České republiky. Právě z nich vychází naše identita, tradice i síla. Nemí to jen o budovách, úřadech nebo číslech v rozpočtu, ale především o lidech, kteří v regionech žijí a pracují. Díky nim se daří naše kraje posouvat dopředu. Samotný Zlínský kraj je největším zaměstnavatelem v regionu, a proto bych rád poděkoval všem, kdo svou prací přispívají k jeho rozvoji.

Patříme mezi kraje, které jsou otevřené novým myšlenkám a nebojí se překračovat hranice. Jsme připraveni na nové výzvy a já se těším na budoucnost a na to, co přinese.

Hejtmánství přispěje na mzdy nepedagogů

Zlínský kraj uvolní 3 miliony korun na mzdy nepedagogických pracovníků. Krajským školám a školským zařízením totiž chybí finance od státu na vyplácení mezd školníkům, uklízečkám či kuchařkám. Od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy dostaly na provoz do konce roku o 6 milionů korun méně. „Nenecháme naše školy na holičkách, proto jim alespoň část peněz původně příslibených od ministerstva školství poskytneme z našeho krajského rozpočtu. Toto je ale teprve začátek. Na příští rok nám stát sebral – jen ve školství – dalších 135 milionů korun,“ uvedl hejtmán Zlínského kraje Radim Holíš. ■

(van)

Na výzkum ve zdravotnictví půjde více peněz

Zlínský kraj letos výrazně navýšil finanční podporu vědy a výzkumu ve zdravotnictví. Krajská nemocnice T. Bati (KNTB) díky tomu získá 2 miliony korun na inovativní projekty, které mohou zlepšit péči o pacienty. To je čtyřkrát více než vloni. Výzkumu a vývoji se v KNTB každoročně věnuje přes 120 odborníků, jsou mezi nimi lékaři a zdravotní sestry, ale i laboranti nebo pracovníci administrativy. Zabývají se například nanomateriály urychlujícími hojení ran, pokročilými metodami rekonvalescence po operacích, ale i využitím umělé inteligence ve zdravotnictví. Důležitým partnerem je pro nemocnici Univerzita Tomáše Bati. ■

(van)

Šanov jako první využije krajskou pomoc

První samosprávou, která využije nový krajský dotační program Obec v nouzi, je Šanov. Zlínský kraj mu poskytne návratnou finanční výpomoc 5 milionů korun. Tu obec použije na rekonstrukci multifunkčního domu, kde budou prostory pro pořádání společenských akcí, setkávání místních spolků i zázemí pro dobrovolné hasiče. Celkové náklady přesáhnou 47 milionů korun. Program Obec v nouzi je určen malým obcím s maximálně 500 obyvateli. „Jedná se o pilotní výzvu. Nyní ji vyhodnotíme a do budoucna počítáme s úpravou podmínek i rozšířením okruhu příjemců,“ informoval náměstek hejtmana Tomáš Chmela. ■

(žal)

Region spojí s Prahou další přímé vlaky

Další přímé vlakové spojení s Prahou bude mít od jara Zlínský kraj. Dopravce Leo Express zavede od 30. dubna 2026 novou linku mezi Prahou a Bratislavou. Na ní budou vlaky zastavovat také v Hulíně, Otrokovicích a Starém Městě. Leo Express denně na trať v obou směrech vypraví dva vlaky, jeden ráno, druhý odpoledne. Na trasu plánuje nasadit nízkopodlažní, klimatizované soupravy Talgo S6. Na lince nebude možné využít cestování zdarma od 75 let ani zvyhodněné jízdné pro děti a studenty, protože není součástí Integrované dopravy Zlínského kraje, stejně jako například MHD ve Zlíně a Otrokovicích nebo Kroměříži. ■

(van)

Chceme přispět ke vzniku až 640 nových nájemních bytů v kraji

Na post náměstka hejtmana Zlínského kraje nastoupil před rokem a od té doby se věnuje několika zásadním oblastem krajské politiky – od dostupného bydlení a dotační podpory až po rozvoj obcí a regionální infrastruktury. V rozhovoru pro Magazín21 TOMÁŠ CHMELA hovoří o přípravách významných investic, rozvoji menších měst a obcí, podpoře vesnických obchodů i o tom, jaké trendy nejen do stavebnictví může přinést inspirace ze Švédska.

Jako náměstek hejtmana máte za sebou první rok. Jak jej hodnotíte? Překvapilo vás ve vaší nové roli něco? Ať už pozitivně, nebo negativně?

Co mě překvapilo, je jedna drobná, ale nesamozřejmá věc. Krajská rada funguje velmi týmově. Tato týmovost panuje i navzdory naší odlišné politické příslušnosti. Je to diametrální rozdíl vůči handrkování, které vidíme v televizi mezi našimi politiky na celostátní úrovni. Cítím, že umíme prošlapávat cestu k politické spolupráci a dialogu, který naší zemi hodně schází.

V minulém rozhovoru pro Magazín21 jste hovořil o svých plánech, jak rozjet podporu dostupného bydlení v kraji. Podařilo se vám už některé z nich prosadit?

Máme připravený návrh programu, kterým podpoříme vznik nájemních bytů plošně v území celého kraje. Zvláštní důraz chceme klást na bydlení v obcích, které bojují se setrvalým poklesem počtu obyvatel. Podle našich odhadů tento program přispěje ke vzniku až 640 nájemních bytů. Druhou větví našich úvah je vytvoření půjčkového nástroje pro pracující mladé rodiny, které potřebují zásadní impulz ke stabilizaci vlastního bydlení. Zde jsme v rovině právních analýz, které nám zatím ukazují, že podpora tohoto typu bude možná. Věřím, že se v této věci dohodneme a připravíme jako první kraj zcela novou formu podpory pro občany, kteří řeší dostupné bydlení.

Hejtmanství letos poprvé přišlo s novým dotačním programem zaměřeným na podporu rozvoje menších měst a obcí. Jaký je o něj ze strany samospráv zájem?

Ještě jako „obyčejný starosta“ jsem na hejtmanství apeloval, aby vykrylo mezeru mezi finanční podporou největších měst a nejmenších obcí. Zjednodušeně se jedná o „okno“

zahrnující obce zhruba mezi dvěma a pěti tisíci obyvatel. Od nápadu k jednotlivým projektům vždy uplyne nějaký čas, a tak právě letos schvalujeme předkládané žádosti. Jsem velmi rád, že řada z nich se týká bydlení, například přípravy lokalit pro výstavbu rodinných domů.

Kraj už několik let finančně podporuje malé obchůdky na vesnicích. Budete v tom pokračovat i nadále?

Klasický maloobchod je dnes na ústupu. Přesto jsou a budou situace, kdy klasická prodejna potravin bude i nadále nezastupitelná. Mohou přijít výpadky elektřiny jako blackout a různé krizové scénáře.

Prodejna pak bude jediným bodem, kde bude možné získat například základní potraviny. Naším přáním je, aby prodejny potravin přečkaly i v tak malých obcích, jako jsou například Kelníky či Rudimov. Proto poskytneme finanční podporu od třiceti do sto tisíc korun na dofinancování základních provozních výdajů prodejen, jako jsou například náklady na energii. Nechceme však pouze „zabetonovat“ současný stav, kdy jen starým obchůdkům „dosypeme“ nějakou tu korunu na topení a svícení. Proto spolu s kolegou Radkem Doleželem přemýšlíme nad konceptem podpory chytrých obchůdků 24/7, které by navíc na „zlínský

způsob“ byly co nejvíce SMART. Takový obchůdek tak může mít integrovanu nabíjecí stanici na elektrokola či mobily, malou meteostanici, elektronickou úřední desku, může obsahovat výdejní box pro zásilky anebo automat na dobrou kávu. Věřím, že se brzy dočkáme dvojice pilotních řešení, která budou inspirovat i další provozovatele.

V Radě Zlínského kraje zodpovídáte také za agendu dotací. Snaží se kraj nějak zjednodušit administrativu, aby obce a organizace na dotace snáz dosáhly?

Dotace jsou ty nejpřirozenější nástroje vládnutí. Existují odnepaměti a bez nich se jakákoliv vláda brzy rozpadne. Za-

vou parafrází. Pálená cihla je mrtvá. Hodně jsme si totiž ve Švédsku všimli stavebnictví a architektury. A jelikož už nyní naše stavebnictví bojuje s obrovskými personálními výpadky, trendy jsou jasné. Dále poroste modularita, využívání oceli, dřeva či betonu, a to na úkor tradičních zednických postupů. Platit to bude zejména pro větší developerové projekty, například bytové domy. Další postřeh, nad kterým přemýšlím, je, že Švédové tolik neuctívají auta. Kolem bytových domů je jich výrazně méně, parkovací domy stojí ve větších vzdálenostech a do blízkosti obytného domu se často vůbec nevjíždí. Je to posun v mentalitě, který je u nás těžko představitelný. Díky návštěvě Švédska si mohu představit trendy, které jsou celoevropské a dříve nebo později dorazí i do naší země.

Jak by měl podle vás vypadat Zlínský kraj za deset let?

Za deset let už by mohly být vybudovány klíčové investice z dotačního „měšce“ Evropské unie, který se naplno otevře v roce 2028. Chci, aby se k tomu kraj postavil aktivně. Musíme si v Bruselu vylobovat dostatečné peníze v řádech miliard korun, které nám pomohou překlenout naše slabiny. A jak bych chtěl, aby náš kraj za těch deset let vypadal? Bude dokončená síť dálnic včetně propojení na Slovensko, územím kraje povede vysokorychlostní trať, která nás propojí se zbytkem Evropy. Do Vsetína, Valmezu a Rožnova povedou koleje z krajského města, zlínská univerzita bude patřit mezi nejkvalitnější v republice a bude se napouštět vlahovická přehrada. Budeme se muset adaptovat na klimatickou změnu, k Hostýnským vrchům budou sahat vinice a většina občanů bude jezdit v elektromobilech s dojezdem přes tisíce kilometrů. Zdá se vám to jako sci-fi? Možná ano a možná ne. V mé pozici se však nad těmito scénáři musím zamýšlet dennodenně. ■

Jan Vandík

Nová porodnice ve Zlíně získala stavební povolení, KNTB chystá i další projekty

vizualizace: KNTB

Do další fáze postoupila příprava výstavby nového gynekologicko-porodnického komplexu (na vizualizaci výše) v areálu Krajské nemocnice T. Bati (KNTB) ve Zlíně. Nemocnice získala pravomocné povolení stavby.

Gynekologicko-porodnický komplex bude moderní budovou s novým konceptem a se špičkovou péčí o ženy, matky a novorozence v nejvyšším standardu. „Po mnoha letech půjde o kompletně novou stavbu v areálu nemocnice. Rádi bychom ji zahájili už příští rok na jaře demolicí dotčených budov a přeložkami inženýrských sítí,“ uvedl hejtman Zlínského kraje Radim Holíš.

V novém pavilonu bude kladen důraz na co největší soukromí pro rodičky a jejich doprovod a minimalizuje se také transport dětí. Unikátním konceptem bude péče o předčasně narozené děti, včetně možnosti ubytování obou ro-

dičů a jejich soukromí, nebo zázemí pro matky s přístupem na střešní terasu.

Rozvoj vysoce specializované péče

Kromě toho chce Zlínský kraj postavit v areálu nemocnice i nový objekt severní přístavby budovy 23, kde nyní sídlí chirurgické obory a urgentní příjem. Nové prostory využijí centra vysoce specializované péče. Tato pracoviště vyžadují nadstandardní personální kapacity a moderní přístrojové vybavení. Celkové náklady na vybudování nové přístavby jsou vyčísleny na 240 milionů korun. Většinu pokryje navýšení základního kapitálu KNTB

ze strany Zlínského kraje ve výši 200 milionů korun, které v září schválili krajsí zastupitelé, další náklady uhradí sama nemocnice.

„Výstavba by měla začít příští rok, hotovo by mělo být v roce 2027. Nové prostory budou vyhovovat vysokým nárokům těchto pracovišť, zvýší se také kapacity a efektivita,“ uvedl člen představenstva KNTB pro ekonomickou oblast Martin Déva.

Status centra vysoce specializované péče se uděluje zpravidla na dobu pěti let. Kromě nadstandardní kvality v oblasti specializované medicíny má dopad i na úhrady poskytovaných služeb. KNTB aktuálně provozuje celkem 13 center. Zaměřují se například na onkologickou, kardiovaskulární, traumatologickou péči, ale i na péči o pacienty s roztroušenou sklerózou či dětské pacienty s trvalou poruchou sluchu.

Kybernetická bezpečnost a 5G síť

KNTB plánuje i další investice. Ty budou spolufinancovány z Národního programu obnovy a Operačního programu Životní prostředí. Půjde například o stavební práce řešící rozvoj rehabilitační péče, pořízení nových přístrojů pro počítačovou tomografii a magnetickou rezonanci či projekty zaměřené na kybernetickou bezpečnost a vybudování kampusové 5G sítě. ■

Jan Vandík

Konference představila Digitální technickou mapu

Už více než rok slouží stavebníkům, projektantům, obcím i dalším uživatelům nový pomocník – Digitální technická mapa Zlínského kraje. Jde o moderní nástroj, který propojuje data o skutečném stavu území s digitálními technologiemi a poskytuje detailní přehled o dopravní i technické infrastruktuře.

Projekt Digitální technické mapy zájemcům z řad odborné i laické veřejnosti podrobně představila konference Open Days, kterou v úterý 14. října ve 14115 BAŤOVĚ INSTITUTU uspořádal Zlínský kraj. Její účastníci se tak dozvěděli, jak probíhá příprava mapy, jaká data byla během ní pořizována nebo jak lze mapu využívat v praxi.

„Digitální technická mapa představuje skutečnou revoluci v oblasti správy a plánování území. Máme tak k dispozici nástroj, který dokáže propojit informace o celé infrastruktuře kraje do jednoho přehledného systému. Díky tomu můžeme efektivněji plánovat, předcházet chybám a šetřit čas i peníze jak veřejné správě, tak soukromému sektoru,“ uvedl náměstek hejtmána Zlínského kraje pro strategický rozvoj Tomáš Chmela. Více zajímavostí o Digitální technické mapě přineseme v příštím vydání Magazínu21. ■

(van)

Cenné zkušenosti. Do Praktika na zkoušku se zapojilo 11 studentů

Projekt Zlínského kraje s názvem Praktikem na zkoušku, který má studentům medicíny přiblížit práci praktických lékařů přímo v ordinacích, má za sebou další úspěšný ročník. Od července do září se do něj zapojilo 11 studentů lékařských fakult, kteří absolvovali týdenní stáž v celkem sedmi ordinacích v regionu.

Každý medik si mohl na vlastní kůži vyzkoušet běžný chod ordinace a získat zkušenosti, které mu v rámci studia na univerzitě často chybí. „Měřil jsem tlak, kontroloval CRP nebo odebíral krev, pomáhal s administrativou. Díky stáži jsem získal lepší přehled o organizaci práce v ordinaci, naučil jsem se více o komunikaci s pacientem, o významu prevence i o tom, jak důležitou roli hraje praktický lékař jako první kontakt ve zdra-

votním systémem. Určitě bych ji doporučil všem medikům,“ uvedl student 6. ročníku Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci Marek Teleky (na snímku), který stáž absolvoval v jedné ze vsetínských ordinací.

„Jde o způsob, jak studentům přiblížit reálnou podobu práce praktika a ukázat jim, že ordinace v regionu nabízí moderní zázemí i perspektivu. Podpora budoucích praktických lékařů je pro nás klíčová

– právě oni tvoří základ dostupné a funkční zdravotní péče,“ potvrdil hejtman Zlínského kraje Radim Holíš, který má na starost oblast zdravotnictví.

Zlínský kraj navíc podpořil ordinace, které studenty přijaly – za každého stážistu dostali praktičtí lékaři 10 tisíc korun. Celkem tak kraj mezi ně rozdělil 110 tisíc korun. Studenti medicíny sbírali zkušenosti například ve Zlíně, Vsetíně či Uherském Hradišti. V případě zájmu se mohou medicíni na stáž hlásit i nadále, absolvovat ji musí do konce kalendářního roku. ■

(žal)

Dobrovolní hasiči získali finanční podporu

Krajští radní schválili další dotace obcím pro jejich jednotky sborů dobrovolných hasičů, a to v rámci spolufinancovaní programu Ministerstva vnitra. Obce peníze použijí na pořízení nových dopravních automobilů, požárních přívěsů pro hašení a cisternové automobilové stříkačky. Jde celkem o 1,850 milionu korun. Dalších 8,450 milionu obdrží na tyto projekty obce ze státního rozpočtu, část nákladů uhradí i samotní žadatelé.

„Dobrovolní hasiči jsou nepostradatelnou součástí života našich obcí. Jsou připraveni zasáhnout při požárech, povodních i jiných mimořádných událostech, a proto je naší povinností jim zajistit co nejlepší podmínky. Nová technika jim pomůže být ještě rychlejší a efektivnější,“ uvedl hejtman Zlínského kraje Radim Holíš.

Nová auta, přívěsy i cisterny

Finanční prostředky na nákup nového dopravního automobilu získají ve Fryštáku a Hošticích. Nový požární přívěs budou mít v Komárově, Drslavicích, Valašském Meziříčí, kde jej využije jednotka SDH Lhota, ve Slavičíně pro jednotku SDH Hrádek a Holešově pro jednotku SDH Dobrotice. Kvasice pak zakoupí novou cisternovou automobilovou stříkačku. ■

(žal)

Ve Zlíně vzniklo pietní místo určené rodičům po ztrátě miminka

Pietní místo pro rodiče, kteří přišli o své miminko, se nově nachází v centrální části Lesního hřbitova ve Zlíně nedaleko Gahurova kříže. Za jeho vznikem stojí nezisková organizace Dítě v srdci, která jej vybudovala ve spolupráci s kaplany a pracovníky gynekologicko-porodnického oddělení Krajské nemocnice Tomáše Bati ve Zlíně.

Pietní místo slavnostně vysvětil kaplan Antonín Pražan. Zlínský kraj na projekt přispěl částkou 100 tisíc korun. Jde o první takový projekt ve Zlínském kraji.

„Pietní místo je určeno rodičům, sourozencům, prarodičům a blízkým, kteří přišli o své dítě. Chtěli jsme vytvořit klidný prostor, kam mohou přicházet vzpomínat, rozloučit se nebo jen v tichu pobýt. Pro mnoho rodičů je to možnost, kterou dříve neměli, a věříme, že jim toto místo pomůže alespoň trochu najít vnitřní klid,“ uved-

la ředitelka organizace Dítě v srdci Štěpánka Pokorníková.

Pískovcová deska s rubínovým srdcem

Autorem výsledné podoby pietního místa, kdy zadní část náhrobku tvoří pískovcová deska s rubínovým srdcem odlitým ze skla, je zlínský akademický malíř Miroslav Boroš. Zhotovení projektu vyšlo celkem na 150 tisíc korun.

„Ztráta dítěte je mimořádně těžká zkušenost a žádná slova ji neumí zlehčit. Je proto velmi důležité, že

← **TICHÁ VZPOMÍNKA.** Pietní místo se nachází v centrální části Lesního hřbitova ve Zlíně, vlevo od Gahurova kříže.

i ve Zlínském kraji vznikl prostor, který dává pozůstalým možnost se zastavit a v důstojném prostředí vzpomenout. Jsem ráda, že kraj mohl tuto myšlenku podpořit,“ dodala náměstkyně hejtmána pro sociální věci a neziskový sektor Eliška Olšáková.

Nezisková organizace Dítě v srdci poskytuje od roku 2014 odbornou péči rodinám zasaženým ztrátou dítěte v jaké-

„**Je velmi důležité, že i ve Zlínském kraji vznikl prostor, který dává pozůstalým možnost se zastavit a v důstojném prostředí vzpomenout.**“

Eliška Olšáková
náměstkyně hejtmána

koliv fázi těhotenství, během porodu nebo po něm. V České republice pro ně vybudovala již čtyři pietní místa, a to v Třeboni, Českých Budějovicích, Králíkách a Olomouci. Vytváří například také takzvané memoryboxy, které pomáhají rodičům uchovat vzpomínky na jejich miminko. ■

Alena Železníková

Žádosti o dotace na sport nově už na podzim

Se změnou v dotační podpoře sportu přichází Zlínský kraj. O peníze na podporu sportu v obcích do 3 000 obyvatel, na činnost a rozvoj mládežnického sportu i na pořádání jednorázových akcí v prvním pololetí roku 2026 budou zájemci nově žádat už na podzim, a nikoliv až v lednu, jak tomu bývalo doposud. Příjem žádostí bude probíhat od 10. listopadu do 10. prosince 2025.

Z programu **JEDNORÁZOVÉ PROJEKTY V OBLASTI MLÁDEŽE A SPORTU** bude možno získat dotaci na realizaci sportovních republikových a mezinárodních projektů, stejně jako na účast na těchto akcích.

V rámci programu **PODPORA SPORTU V OBCÍCH DO 3 000 OBYVATEL** bude možné žádat o dotace na podporu spolkové sportovní činnosti v malých obcích.

V dotačním programu **ČINNOST A ROZVOJ MLÁDEŽNICKÉHO SPORTU** kraj podpoří sportovní činnost dětí a mlá-

deže v organizacích, vrcholová sportovní odvětví a krajské sportovní mládežnické akademie.

Program **PODPORA SPORTOVNÍ INFRASTRUKTURY NA ÚZEMÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE** zůstává, co se týče termínů, beze změn. Výzva k předkládání žádostí bude po schválení programu zveřejněna v lednu 2026.

Podrobnější informace jsou na www.zlinskykraj.cz, a to v sekci **Dotace / Aktuálně vyhlášené výzvy.** ■

(van)

Kraj přispěje na tělocvičnu i osvětlení hřiště

Výstavbu nové multifunkční tělocvičny ve Starém Městě a výměnu umělého sportovního povrchu a osvětlení na fotbalovém hřišti ve Zlíně finančně podpořili krajsí zastupitelé.

„Obě akce už získaly dotaci z Národní sportovní agentury a my je rovněž podpoříme, a to ve výši 10 procent jejich nákladů, což v obou případech činí zhruba 1,4 milionu korun,“ informoval radní Zlínského kraje pro sport Miroslav Zemánek.

Nová tělocvična ve Starém Městě bude sloužit ke sportování a aktivnímu trávení volného času dětí i široké veřejnosti. Vyrůst by měla ve Sportparku Rybníček do poloviny příštího roku a mimo jiné nabídne tři badmintonové kurty, volejbalové hřiště a lezeckou stěnu. Modernizaci fotbalového hřiště ve Zlíně na Pasekách získají odpovídající sportovní zázemí

děti všech věkových kategorií, které je pravidelně využívají. V rámci podpory sportovní infrastruktury v regionu pak hejtmanství 1 milionem korun přispěje také biatlonovému klubu SKB Velké Karlovice na pořízení vybavení pro úpravu tratí ve sportovním areálu Míloňovky.

Zastupitelé rovněž schválili přidělení 3,5 milionu korun organizaci Rallye Zlín pořádající populární motoristickou soutěž Barum Czech Rally Zlín. Dalších 18,5 milionu korun si mezi sebe rozdělí sportovní kluby reprezentující kraj v první či druhé lize. ■

(van)

Hejtnanství 20 milionů podpoří obnovu fasády zlínského divadla

Na opravu fasády památkově chráněného Městského divadla Zlín hodlá Zlínský kraj přispět 20 milionů korun. Finanční podporu městu Zlínu, které divadlo zřizuje, schválili krajsí radní. Dotaci bude muset ještě odhlasovat Zastupitelstvo Zlínského kraje, které zasedne 8. prosince. První etapa prací by měla začít příští rok na jaře.

Zlínské divadlo už téměř dva roky obklopuje lešení a městu chybějí peníze na opravu, která má přijít celkově na 150 milionů korun. „Zlín i celý Zlínský kraj dlouhodobě doplácí na nespravedlivé rozpočtové určení daní, a tohle jsou důsledky. Právě proto se jako kraj musíme aktivně zapojit a pomoci magistrátu s opravou městského divadla. Krajské město a jeho divadelní soubor si za-

slouží reprezentativní prostory a důstojný kulturní stánek,“ vysvětlil hejtnan Radim Holíš.

„Městské divadlo Zlín je jedním z kulturních pilířů našeho kraje. Nabízí pestrý program pro diváky všech generací a také se aktivně zapojuje do nejrůznějších akcí a festivalů. Zároveň skvěle reprezentuje náš kraj za jeho hranicemi,“ doplnil radní Zlínského kraje pro kulturu Ivan Lásk.

Práce mají začít na jaře

V rámci první etapy stavebních prací má být obnovena čelní fasáda divadla a žulové plochy před vstupem včetně schodiště.

„Pomoc Zlínského kraje, pokud ji zastupitelé schválí, nám umožní udělat první etapu ve větším rozsahu. Na celkovou investici za 150 milionů město Zlín nemá finanční prostředky, ale dotace 20 milionů od kraje by nám umožnila udělat první etapu ve variantě, díky které by zmizelo lešení alespoň na severní straně divadla, které nyní částečně zasahuje na chodník podél třídy Tomáše Bati a snižuje tak komfort všem,“ uvedl primátor statutárního města Zlína Jiří Korec.

Aktuálně město zpracovává projektovou dokumentaci pro celkovou obnovu divadla a připravuje veřejnou zakázku na dodavatele. Práce by mohly začít na jaře 2026 a neměly by omezit provoz divadla.

Budova Městského divadla Zlín byla postavena v letech 1960–1967, v roce 1989 prošla částečnou rekonstrukcí a v roce 2000 byla prohlášena za kulturní památku. ■

Soňa Ličková

Zlínský kraj přispěje téměř 2 miliony korun na paliativní péči

Zlínský kraj opět finančně podpoří organizace, které poskytují paliativní péči nevléčitelně nemocným lidem a jejich rodinám. Šesti poskytovatelům zajišťujícím mobilní i hospicovou péči v regionu přispěje hejtnanství celkem 1,8 milionu korun.

Dotace získají Domácí hospic Antonínka spadající pod Charitu Uherské Hradiště, Mobilní hospic Strom života patřící pod organizaci Anděl Stomu života, Centrum pro léčbu bolesti a paliativní medicínu, PAHOP – Zdravotní ústav paliativní a hospicové péče, vsetínské středisko Diakonie ČCE pro Domácí hospic Devětsil a Diakonie Valašské Meziříčí pro Hospic Citadela. Peníze využijí na pokrytí výdajů, které nehradí zdravotní pojišťovny – například na mzdy nezdravotnického personálu, provoz automobilů potřebných pro výjezdy k pacientům nebo na zajištění nepřetržité pohotovosti pro péči v domácím prostředí nemocných.

Peníze jdou i do vzdělávání

„Demografický vývoj v kraji i celé republice, kdy nadále roste počet seniorů a lidí s chronickými či závažnými onemocněními, jasně ukazuje, jak

zásadní je paliativní péče. Zlínský kraj musí tuto péči koordinovat a zajistit její dostupnost v regionu. Proto ji pravidelně podporujeme jak přímými dotacemi pro poskytovatele, tak

dalšími kroky, jako je například nový program na vzdělávání odborníků v této oblasti,“ uvedl hejtnan Radim Holíš, odpovědný za oblast zdravotnictví.

Zlínský kraj patří ke špičce

Kraj finančně podpořil organizace zajišťující mobilní nebo hospicovou paliativní péči na svém území i v minulosti. Na-

příklad v roce 2023 činila poskytnutá částka 1,199 milionu korun a v roce 2024 1,2 milionu. Dle Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky patří počet pacientů ve Zlínském kraji, jimž byla vykázána zdravotní péče v oboru paliativní, k nejvyšším v republice. Konkrétně v roce 2023 šlo o druhé nejvyšší číslo (136 pacientů) v přepočtu na 100 tisíc obyvatel po Kraji Vysočina (201 pacientů).

Zároveň Zlínský kraj letos na podzim schválil nový dotační program na podporu vzdělávání v paliativní péči a ošetřovatelství, který se zaměřuje na zvýšení odbornosti pracovníků v domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem a domovech pro osoby se zdravotním postižením. Hejtnanství na něj vyčlenilo 5 milionů korun, žádosti bude možné podávat do 10. listopadu 2025 do 11 hodin. ■

(žal)

V Hradišti modernizují gastroenterologickou ambulanci

Nové špičkové vybavení pořídila Uherskohradištská nemocnice v rámci modernizace gastroenterologické ambulance. Lékařům umožní provádět ještě přesnější kolonoskopická vyšetření. Díky ní bude možné lépe odhalit i drobné změny na sliznici střev, které mohou vést ke vzniku rakoviny.

Nová technologie lékařů umožňuje lépe rozlišit mezi běžnými a potenciálně nebezpečnými změnami na sliznici. Díky tomu mohou přesněji určit, zda je třeba útvar odstranit přímo při kolonoskopii, nebo je nutné další specializované vyšetření či zákrok. To výrazně zvyšuje šanci na včasné zachycení rakoviny tlustého střeva i její účinnou léčbu.

Moderní technika zároveň zefektivňuje práci lékařů a zvyšuje komfort pacientů během vyšetření. Nemocnice ji pořídila díky projektu Podpora a zvyšování kvality screeningových vyšetření na kolorektální karcinom, s nímž uspěla v dotační výzvě Ministerstva zdravotnictví v rámci programu Národní plán obnovy ČR. ■

(red)

Novinka v Kroměříži: porodní bazének

Další krok k zajištění maximálního pohodlí rodiček učinilo gynekologicko-porodnické oddělení Kroměřížské nemocnice. Svým klientkám nově nabízí využití takzvaného porodního bazénku, který získalo díky Nadačnímu fondu Propolis 33. Porodní bazének nabízí širokou škálu porodních poloh, ve kterých se žena cítí dobře a ulevují jí.

Kroměřížská porodnice se dlouhodobě těší velké oblibě u rodiček žen. Nabízí rodinné prostředí a intimní atmosféru, kterou podtrhují různé podporující pomůcky. Ženy zde mohou využívat aromaterapii, masáže, napáčky či zmíněné porody do vody.

Přístup personálu i vybavení porodnice ženy ocenily také v anketě eMimino, v níž kroměřížská porodnice v loňském roce ve Zlínském kraji zvítězila a v rámci celé České republiky skončila na 4. místě. ■

(red)

V kraji je bezpečno. Přicházejí ale hrozby z virtuálního prostoru

Bezpečnostní situace ve Zlínském kraji prošla za uplynulých pětadvacet let výraznými proměnami. Počty trestných činů se v dlouhodobém horizontu pohybují v relativně stabilních mezích, proměňuje se však jejich povaha. Zatímco některé formy kriminality stagnují nebo klesají, jedna oblast roste nevídaným tempem – kriminalita v kyberprostoru. Ta se stala fenoménem současnosti a její podíl na celkové kriminalitě každoročně roste.

Policie ve Zlínském kraji v posledních letech eviduje zhruba 4 800 až 6 300 trestných činů ročně. Tato čísla zahrnují majetkovou i násilnou trestnou činnost a další delikty. Po výrazném poklesu v době pandemie jejich počet znovu vzrostl – v roce 2023 policisté zaznamenali 6 304 skutků, o rok později 6 100. Zlínský kraj si přitom dlouhodobě drží jednu z nejvyšších objasněností v republice – v roce 2023 činila téměř 60 procent, což jej řadí mezi nejbezpečnější regiony v zemi.

Jeden z nejbezpečnějších krajů v zemi

„Je pro nás důležité, aby se obyvatelé našeho kraje cítili bezpečně. Díky dlouhodobé spolupráci se složkami integrovaného záchranného systému se nám to daří i v době, kdy přicházejí nové typy hrozeb, například z virtuálního prostoru,“ uvádí hejtmán Radim Holíš. „Zlínský kraj patří dlouhodobě

mezi nejbezpečnější regiony v zemi. Velký podíl na tom má práce policie, kterou z krajského rozpočtu podporujeme, například prostřednictvím příspěvků na moderní vybavení,“ doplňuje.

Na vývoj kriminality má vliv nejen ekonomická situace, ale také technologický pokrok. Spolu s rozšířením internetu a mobilních technologií se objevila nová hrozba – zločiny páchané v kyberprostoru. „Stačí jedině neuvážené kliknutí a ze spolehlivého spojení se může stát nástroj, který napáchá škody v řádech milionů,“ upozorňuje Šárka Trnková z Krajského ředitelství policie Zlínského kraje.

Podle policejních údajů bylo k září letošního roku v kraji zaznamenáno 792 případů kyberkriminality, což představuje nárůst oproti roku 2022 o 187 případů.

Podíl této formy kriminality na celkovém počtu

trestných činů výrazně roste. Zatímco v roce 2018 tvořila kyberkriminalita necelých pět procent všech činů, loni už šlo o téměř sedmnáct procent.

Pozor na vidinu rychlého zisku

Nejčastěji jde o finanční podvody, útoky na účty, investiční schémata v kryptoměnách nebo emotivní příběhy takzvaných „příbuzných v nouzi“, kteří vylákají peníze pod záminkou okamžité pomoci. Typickým příkladem je žena ze Vsetínska, která po sérii přesvědčivých zpráv investovala do falešných kryptoměn téměř pět milionů korun. Podvodník část peněz zaslal zpět jako údajný výnos, aby posílil důvěru, a poté zmizel.

„Vidina rychlého zisku nebo snaha pomoci blízkému jsou nejčastější důvody, proč lidé uvěří a kliknou tam, kam by neměli,“ říká Trnková. Podvodníci využívají emoce, tlak

na rychlé rozhodnutí i zdánlivou důvěru v komunikaci na sociálních sítích. Často se vydávají za příbuzné potenciálních obětí, aby je snáze zmanipulovali. Policie proto apeluje na obezřetnost.

Zlínský kraj patří dlouhodobě mezi regiony s nejnižší kriminalitou v republice, přesto nelze nové hrozby podceňovat. Kyberprostor se stal součástí každodenního života a ochrana osobních údajů, financí i soukromí je dnes stejně důležitá jako zamčené dveře u domu.

„V online prostoru je vždy důležité být obezřetní, ověřovat identitu odesílatele, neposílat peníze bez ověření – zejména v časové tísní nebo emocionálním rozpoložení. Nenechte se zmanipulovat nátlakem, výhrůžkami a chraňte své osobní údaje,“ uzavírá Šárka Trnková. ■

Ondřej Holubec

Kyberkriminalita ve Zlínském kraji

Zdroj: Krajské ředitelství policie Zlínského kraje

■ ZÁKLADNÍ ČÍSLA

- 6 100 trestných činů ve Zlínském kraji (2024)
- z toho 792 případů kyberkriminality
- podíl na celkové kriminalitě: 16,7 %
- nárůst oproti roku 2018: +12 %

■ NEJČASTĚJŠÍ FORMY PODVODŮ

- „Příbuzný v nouzi“ – zpráva od domnělého dítěte či vnuka, který žádá peníze
- Falešné investice do kryptoměn – slib rychlého zisku, návratnost nikdy nepřijde
- Romantické podvody – falešný voják, lékař či námořník žádající pomoc v nouzi

■ JAK SE CHRÁNIT

- Ověřujte odesílatele a neklikejte na neznámé odkazy
- Nikdy neposílejte peníze bez ověření identity
- Nepodléhejte tlaku na rychlé rozhodnutí
- Chraňte své osobní a bankovní údaje

vizualizace: J&P architects s.r.o.

Hejtmanství v příštím roce začne s proměnou Pionýrské louky v Kroměříži

Nová moderní sportoviště i budova se zázemím postaví Zlínský kraj v areálu Pionýrské louky v Kroměříži, nacházející se v bezprostřední blízkosti Podzámecké zahrady. Tato plocha se tak po letech dočká obnovy. Předpokládané náklady přesáhnou 65 milionů korun. Jednou desetinou, nejvýše však částkou 7 milionů korun, se na nich bude podílet město Kroměříž, a to na základě smlouvy o spolupráci, kterou v září schválilo kroměřížské zastupitelstvo a následně v říjnu také radní Zlínského kraje.

„Pionýrská louka je krásné místo s velkým potenciálem, které si zaslouží znovu ožít. Chceme, aby se stalo přirozeným centrem sportu a setkávání pro školy i širokou veřejnost. Na projektu spolupracujeme s Kroměříží a je to skvělý příklad toho, jak dobře může fungovat spolupráce města a kraje,“ uvedl hejtman Radim Holíš.

Nové hřiště, toalety i stromy

V areálu Pionýrské louky dojde k demolici několika objektů, následně tu kraj vybuduje nové hřiště na hokejbal vhodné i pro další sporty, dvě multifunkční hřiště na volejbal a nohejbal, případně i badminton. Hřiště pro hokejbal bude podle oficiálních pravidel svazu splňovat parametry

pro konání soutěžních utkání. Vyrostou zde také nové budovy zázemí, jejíž součástí budou i malé občerstvení a veřejné bezbariérové toalety včetně těch dětských a přebalovacího pultu. Lákadlem bude terasa s výhledem na celou louku. Provedou se i nezbytné úpravy inženýrských sítí a sadové úpravy včetně výsadby nových stromů.

← **BUDOVA ZÁZEMÍ.** Návštěvníci tu najdou občerstvení, toalety i vyhlídkovou terasu.

Zpevněná plocha uprostřed areálu poslouží k pořádání akcí, počítá se i s možností umístit sem pódium. K příjemné atmosféře přispěje rovněž venkovní posezení se zastřešením včetně posezení výhradně pro děti. Nejmladší návštěvníci areálu budou moci využít také dětské dřevěné hřiště pod stromy. Nabídku sportovních aktivit doplní posilovací hřiště s kvalitní dopadovou plochou, stejně jako hřiště pro pétanque. K dispozici zde dále budou nabíječka pro elektrokola a stojany pro cyklisty. Žízeň bude možné uhasit u venkovního pítka.

Už v roce 2023 nechalo město Kroměříž zpracovat studii na rekonstrukci areálu. Zlínský kraj, jemuž areál patří, na ni navázal zpracováním investičního záměru a dokumentace pro stavební povolení. To bylo vydáno letos v květnu. V současné době hejtmanství zpracovává projektovou dokumentaci.

Celý areál Pionýrské louky je prohlášen za kulturní památku, která je součástí památky UNESCO. ■

Jan Vandíř

9

Na rozvoj obcí přispěje kraj takřka 35 milionů korun

Téměř 35 milionů korun poputuje do měst a obcí ve Zlínském kraji. Kraj tak podpoří čtrnáct projektů, které mají zásadně přispět k rozvoji regionu.

„Investice směřují do oblastí majících přímý dopad na každodenní život obyvatel – od bezpečnější dopravy přes kvalitnější školní a kulturní zázemí až po rozvoj prostor pro volný

čas a bydlení,“ uvedl náměstek hejtmana pro strategický rozvoj a dotace Tomáš Chmela.

Zhruba 15,3 milionu korun obdrží obce a města nad pět tisíc obyvatel. Kraj přispěje

← **PROMĚNA.** Fryšták plánuje revitalizaci lokality u vodní nádrže Žaba.

na výstavbu nových chodníků a lávky v Zubří, vybudování zubní ordinace v Hulíně, stavbu propojovacího chodníku a rekonstrukci veřejného osvětlení v Napajedlích či obnovu letní scény a kompletní rekonstrukci ulice ve Slavičíně.

Obce, kde trvale žije od dvou do pěti tisíc obyvatel, získají 19,1 milionu korun. V Dolním Němčí budou mít novou školní družinu, v Kelči zrekonstruují budovu pro volnočasové aktivity a v Lešné zasítují pozemky pro rodinné domy. Fryšták zrevitalizuje oblíbenou lokalitu u vodní nádrže Žaba a v Uherském Ostrohu vznikne kulturní a kreativní centrum v prostorách zámku. Kvasice pak plánují rekonstrukci ulice Hráza a v Novém Hrozenkově vybudují školní dvůr. ■

(žal)

Turisté v regionu využijí lepší vybavení

Nová či modernizovaná speciální zařízení ve Velehradě, Uherském Hradišti a Popovicích, rozšířené parkoviště ve Valašském Meziříčí, zcela nové ve Starém Městě, Újezdě, Modré a Břestku, ale také útulna pro turisty v obci Tiichov. Tam všude míří krajské finance, které obce využijí na zlepšení zázemí pro návštěvníky i místní obyvatele. Hejtmanství dá na projekty, jež získaly dotaci v rámci nového programu na podporu cestovního ruchu, celkem téměř 36 milionů korun, z toho zhruba 17,4 milionu přispěje Ministerstvo pro místní rozvoj. „Předložené projekty byly velmi kvalitní. Chceme, aby mohly být opravdu uskučtěněny a využily se veškeré finance ze státního rozpočtu určené na podporu cestovního ruchu na území Zlínského kraje. Proto jsme se rozhodli navýšit vyčleněnou částku o více než čtyři miliony korun,“ uvedl krajský radní pro oblast kultury a cestovního ruchu Ivan Lásk. ■

(žal)

Vysoký tlak často nebolí, ale ničí srdce, mozek i ledviny

Bolesti hlavy, závratě, únava, bušení srdce nebo dušnost při námaze. I to mohou být první příznaky hypertenze neboli vysokého krevního tlaku. „Problémy s tímto onemocněním má až 40 procent populace, mnozí postižení ale o tom nemají tušení, dokud nepřijdou větší problémy v podobě infarktu, mrtvice nebo poškození ledvin,“ říká JIŘÍ KAŠPAR, primář interny I z Uherskohradištské nemocnice.

Co je to vlastně krevní tlak?

Jednoduše se jedná o tlak krve ve velkých tepnách a je dán objemem krve, již srdce vypudí do oběhu, a odporem a poddajností těchto cév. Rozeznáváme tlak systolický, což je tlak v době, kdy se srdíčko stáhne a vypudí krev do oběhu, a tlak diastolický, kdy se naopak srdíčko krví plní.

Co by mělo být pro lidi varovným signálem, jaká hodnota tlaku už značí problém?

To překvapivě není úplně jednoduchá otázka. Stále platí hodnota pro diagnózu hypertenze v ordinaci lékaře 140/90 mmHg. Diagnózu však můžeme stanovit i ambulantním měřením tlaku, které provádí pacient sám (domácí selfmonitoring tlaku krve), či formou tlakového holteru, a zde je ta hodnota pro denní měření TK nižší – 135/85 mmHg. Je také definován takzvaný zvýšený tlak krve, což jsou hodnoty nad 120/70 mmHg, kdy u pacientů s vysokým rizikem kardiovaskulárních onemocnění jsou i tyto hodnoty důvodem léčby.

Takže způsobů, jak diagnostikovat toto onemocnění, je více?

Přesně tak, měření je také nutné provádět za standardizovaných podmínek, minimálně po pěti minutách klidu, v klidném prostředí v sedě s opřenými zády a s nohama na podlaze s paží volně ležnou na podložce a s použitím manžety správné velikosti ve výši srdce. A samozřejmě kalibrovaným přístrojem. Měření provádíme 3× a počítáme průměr mezi 2. a 3. měřením. Když si pacient měří tlak doma sám, měří vždy 2× ráno před užitím léčby a večer po dobu 3 až 7 dní a z hodnot vypočítá průměr. Třetí možností je využití tlakového holteru, kdy jsou hodnoty měřeny několikrát denně i v noci speciálním přístrojem a průměrné hodnoty interpretuje lékař.

Proč se tlak u těchto lidí vlastně zvyšuje?

Ve většině případů se jedná o kombinaci vrozených dispozic a vlivů zevního prostředí, tedy jak žijeme, co jíme, jak se hýbeme a jakou máme zátěž jak v běžném životě, tak v práci (a to jak zátěž psychickou, tak fyzickou). V menšině případů

Jaké jsou tedy cíle léčby?

Jde hlavně o to, abychom snížili riziko těchto onemocnění, tedy onemocnění srdce a cév. Snaha přitom je ovlivnit všechny rizikové faktory, to znamená že sem spadá také léčba obezity, vysokého cholesterolu, cukrovky, zanechání kouření a motivace pacienta

šením. Snaha je eliminovat průmyslové výrobky, jako jsou uzeniny. Pro hypertenzi je velmi důležité omezení soli, tedy jídlo nepřisolovat ani při přípravě, ani před podáním. Měli bychom se také snažit omezit příjem alkoholu.

Zmiňoval jste také pohybový režim, máte na mysli nějaký konkrétní sport?

Co se týká přiměřeného pohybu, měli bychom se mu věnovat, a to nejen tomu v práci nebo v domácnosti, ale najít si čas pro pravidelný pohyb, jako je rychlejší chůze, eventuelně běh, jsme-li toho schopni. Dobrá je také jízda na kole, plavání a rekreační sport, který je nám blízký. Není tolik důležité, jaký sport máme rádi, ale je potřeba toto vykonávat alespoň 3–5× týdně cca 30–60 min.

Jak by měla vypadat správná léčba u pacienta?

Máme-li správně stanovenou diagnózu nebo si sami naměříme opakovaně TK nad 135/85 mmHg, je to jistě důvod vyhledat svého praktického lékaře, který většinou léčbu vede. Měl by ji přizpůsobit individuálně potřebám pacienta. Vhodné je využívání kombinovaných preparátů (2 i 3 léky v jedné tabletce), protože k adekvátní kontrole tlaku potřebujeme často více léků. Léčba pro pacienty je tak jednodušší a je lépe tolerována. Pro nastavení léčby je potřeba více času (3 měsíce) a více návštěv lékaře. Nelze očekávat nastavení optimální léčby po jedné návštěvě či během jedné hospitalizace. Léčbu pak vede většinou praktický lékař a u komplikovanějších či více nemocných pacientů specialista. ■

Stanislava Fojtová

foto: UHN

(cca 10 %) existuje specifická příčina onemocnění (např. hormonální porucha, onemocnění ledvin či vliv některých léků).

Jedná se o onemocnění časté?

Velmi časté. V populaci žije až 40 % jedinců s hypertenzí, ale bohužel velká část pacientů o svém onemocnění neví a pacient přijde až při komplikacích.

Jaké komplikace máte na mysli?

Jedná se o poškození srdce, cév a mozku, a co se možná ví méně, jedná se také o poškození očí či ledvin. To může vést k mozkovým mrtvicím, infarktům či selhání srdce, poruchám srdečního rytmu, onemocněním cév dolních končetin, selhání ledvin, poruchám vidění a dalším.

ke zdravému životnímu stylu – ke zdravé stravě a zdravému pohybovému režimu.

Co konkrétně bychom měli zařadit do našeho jídelníčku?

Bohužel návyky v naší společnosti jdou často proti těmto doporučením a dodržování některých principů je velmi obtížné. Řada z nás tyto principy nedodržuje či obtížně hledáme čas, kdy bychom udělali něco pro sebe. Ve stravě se nejčastěji doporučuje takzvaná středomořská dieta, která obsahuje hodně zeleniny a ovoce a dostatečný příjem luštěnin. Dále také preference celozrnného pečiva před bílým, také bílého masa (kuřecí, krůtí, králíčí) a hlavně ryb před masem červeným (hovězí a vepřovým). Upřednostňujeme se příprava vařením a du-

Další díly seriálu najdete také na webu Zlínského kraje.

U NÁS NA VESNICI

Sazovice

Jedna z nejstarších obcí Zlínského kraje ležící zhruba deset kilometrů severně od Zlína – to jsou Sazovice, které si z letošního ročníku soutěže Vesnice roku Zlínského kraje odnesly hned dvě ocenění. Porota jim udělila Zlatou cihlu v Programu obnovy venkova, když vyzdvihla architektonicky unikátní stavbu kostela sv. Václava, i Diplom za vzorné vedení obecní kroniky.

O bohaté minulosti obce svědčí archeologické nálezy pohřebišť, předmětů a zbraní pocházejících z mladší doby kamenné, doby bronzové i slovanského období. První písemná zmínka o Sazovicích se datuje do roku 1362. Posléze patřily různým rodům a panstvím, samostatný obecní úřad pak mají od listopadu 1990. V oblasti se mísí zvyky i nářečí tří regionů: Hané, Slovácka a Valaška. O tom, že Sazovice leží na pomezí těchto oblastí, svědčí i zdejší hraniční kámen zvaný Troják, který je už od nepaměti vymezuje.

Kdo se chce s dějinami obce seznámit blíže, může zavítat do místního muzea nacházejícího se v domě č. p. 21, které zachovává zdejší historické předměty a ukazuje charakteristický styl života

↑ **SVATOSTÁNEK.** Novodobý kostel sv. Václava vysvětili v Sazovicích v roce 2017.

a bydlení v obci od konce 19. až do první poloviny 20. století. Tvoří jej dvě místnosti, kuchyň a světnice, které jsou zařízeny dobovým nábytkem. Téměř všechny exponáty se podařilo získat přímo v obci.

Pozoruhodnou stavbou, kterou určitě stojí za to vidět, je sazovický kostel sv. Václava. Jeho válcovitý tvar je inspirován rotundami z doby tohoto českého knížete a světce. Nemá klasická okna, ale světlo dovnitř vniká zářezy ve stěbách. Je celý bílý a vypadá, jako by byl spíše z papíru než z cihel. Za jeho vzhledem stojí architekt Marek Jan Štěpán. Že jde o nevědní objekt, ukazují i spousta ocenění, která kostel získal. Například kanadský magazín Azure jej v roce 2017 zařadil mezi deset nejlepších staveb světa. Stalo se tak krátce poté, co byl kostel, který je i kulturním a komunitním centrem obce, vysvěcen.

↑ **ZVONICE.** Nedaleko obecního úřadu se nachází zvonice z roku 1947.

Než se však Sazovičtí kostela ve vsi dočkali, uběhlo spousta času. První plány na vlastní kostel měli místní už před druhou světovou válkou, další historický vývoj a politická situace ale nedovolily tento záměr uskutečnit. K myšlence se obyvatelé vrátili po roce 1989, jejich úsilí se završilo až takřka o třicet let později.

Kromě jiného si v Sazovicích můžete prohlédnout tradiční zástavbu, zvonici z roku 1947, nacházející se nedaleko obecního úřadu, sochu Panny Marie nebo třeba kříž na památku obětí z první světové války.

↑ **SPORTOVIŠTĚ.** Areál nabízí aktivity a zábavu pro všechny věkové kategorie.

Milovníci sportu mohou v letních měsících zavítat na místní koupaliště, vedle nějž stojí i multifunkční sportovní areál. Malebná příroda v okolí pak vybízí k mnoha procházkám. Vydejte se například k dubu na výletišti, rostoucímu blízko hasičského hřiště, který patří mezi chráněné památné stromy České republiky. ■

Alena Železníková

Fakta o obci

okres: Zlín
starostka: Michaela Vajdíková
počet obyvatel: 907
počet domů: 252
rozloha: 392 ha
nadmořská výška: 207 m n. m.
web: www.sazovice.cz

Zajímavost

To, co se v Sazovicích událo večer 23. června 1934, se stává opravdu výjimečné – lidé z východního okraje obce se totiž stali svědky pádu meteoritu. Místní jej po chvíli pátrání našli na řepném poli v lokalitě Záhumenice. Dnes je tato pozoruhodná rarita vážící 411,98 gramu součástí sbírek mineralogicko-petrografického oddělení Moravského zemského muzea v Brně.

Tři otázky pro starostku Michaelu Vajdíkovou

Kdyby se vaše obec měla zapsat do knihy rekordů, v čem by vynikala?

Sazovice by se určitě mohly zapsat do knihy rekordů za svou aktivitu a soudržnost. Máme tu spoustu spolků, které neustále vymýšlejí různé akce pro děti i dospělé – od tradičních slavností přes sportovní akce až po kulturní programy a společná setkání. V obci se pořádá něco děje a lidé se rádi zapojují. Zároveň se ale dokážeme semknout i ve chvílích, kdy nejde o nic hezkého – například vloni při povodních. V takových chvílích je vidět, že tu držíme při sobě a umíme si pomoci.

Které místo tu máte nejraději a proč?

Mám nejraději okolí kostela sv. Václava. Je to místo, které má zvláštní atmosféru – moderní stavba, jež vyznačuje klid. Často se tam člověk zastaví, aby si odpočinul a jen tak se rozhlédl kolem. Je to místo, kde se dá opravdu nadechnout. Mám ráda nejen samotné centrum obce, ale i její okolí. Ráda se procházím krajinou kolem Sazovic, kde je klid, krásné výhledy a člověk si tam může opravdu odpočinout od každodenního shonu. Při procházkách po polních cestách a mezi loukami člověk cítí tu pravou atmosféru venkova a blízkost přírody.

Kdybyste měla neomezený rozpočet, co byste v obci udělala?

Toho by bylo. Určitě bych se nejdříve pustila do opravy všech sazovických cest a mostů, aby se nám tu dobře a bezpečně jezdilo i chodilo. Ráda bych také postavila dům pro seniory, aby mohli zůstat v naší obci i ti, kteří už potřebují více péče. Pro mladé bych vybudovala obecní byty, aby pro ně byl začátek samostatného života o něco jednodušší. A velkou radost by mi udělala i výstavba nové mateřské školy a tím by vzniklo více prostoru v základní škole, kde se potýkáme s nedostatkem místa pro výuku či zázemí pro vyučující. Věřím, že alespoň část z těchto plánů se v příštích letech opravdu podaří uskutečnit.

Důležité je chovat se ke zvířatům s úctou

Když byl Jan Žák na prahu dospělosti, strávil jednu noc na louce v Rudimově, kde se konal malý festival. Když se ráno probudil a ještě rozespalýma očima si prohlížel malebnou krajinu, uvědomil si, že by právě tam chtěl jednu hospodařit. O něco později už měl v pronájmu prvních sto hektarů pozemků, dvacet ovcí a deset krav. Z tehdejšího mladického nápadu vyrostla Farma Rudimov. Jde o ekologické hospodářství, ve kterém se více než dvacet let snaží provozovatelé o poctivý přístup k chovu zvířat i výrobě masa.

V roce 2014 založil certifikovanou bourárnu a zpracovnu masa, kterou nazval Maso z lúky – podle valašského označení pro louku. Chtěl tak zachovat celý proces ve svých rukou – od pastvy až po finální produkt. „Nechtěli jsme posílat zvířata někam daleko. Chceme pohlídat i tu poslední cestu a s pokorou jim vzdát hold,“ vysvětluje.

Součástí zpracovny je také obchůdek s nejrůznějšími regionálními dobrotami.

Poslouchat přírodu

O kousek dál se na pastvinách pod Bílými Karpaty celoročně pasou ovce plemene Romney Marsh a hovězí Aberdeen Angus. Zvířata mají dostatek prostoru i přirozený režim, mláďata zůstávají ve stádě s matkami a farma dbá na zásady takzvaného welfare. „O zvířata i krajinu se snažíme pečovat nejlépe, jak umíme.“

↑ HOVĚZÍ KLOBÁSA.

Je uzená na bukovém dřevě, vychází z tradiční receptury.

Když nasloucháte přírodě, ona vám to vrátí,“ říká Jan Žák.

Ve zpracovně vznikají oceněné výrobky, které nesou značku Regionální potravina Zlínského kraje. Letos ocenění Chuť Zlínského kraje získala hovězí klobása, vyrobená podle staré receptury. Je uzená na bukovém dřevě, bez dusitanů a ochucovacích směsí – jen s jednoduchou solí, jednoduchým kořením a poctivým hovězím masem. „Když jsme s tím přišli, staří řezníci nám

říkali, že jsme se zbláznili, že to bude suché a drahé. Ale držíme se jí už deset let – je to naše stálice,“ usmívá se Žák.

Zvířata nežijí ve stresu

Dnes farma chová kolem dvou set kusů hovězího dobytka a čtyř set plemenných ovcí. Zásadní pro farmu jsou zvířata, která dále posílají do chovu jiným farmářům. Jen ta, která nemají plemenný standard, míří do zpracovny.

Tam zpracují přibližně 250 kusů hovězího a 1 500 jehněčího ročně. Maso putuje nejen do obchodů a restaurací v okolí, ale třeba i do Prahy nebo na Slovensko. Kromě regionálního původu je pro farmáře z Rudimova klíčové i šetrné nakládání se zvířaty.

„To, jestli bylo zvíře stresované, má vliv na chuť masa. To, jak se ke zvířatům chováme, je o lidech. Snažíme se, aby každý krok dělal někdo, kdo má k práci úctu a pokoru,“ dodává farmář.

To, jak je maso chutné, ovlivňuje i fakt, že jsou krásy i ovce ve volném chovu na rozsáhlých pastvinách. „Jejich maso je daleko zdravější a méně zatěžuje tělo.“ Je to něco za něco. Zvířata, která tímto způsobem pasou, pak méně dorostou a mají menší váhu. Dá to víc práce a produkce je nižší. Takto to však místním farmářům dává smysl a to je nejdůležitější. ■

Ondřej Holubec

↑ **MASO Z LÚKY.** Majitel Jan Žák (na snímku) se kromě pastvin stará i o zpracovnu masa a obchůdek.

Chuť
Zlínského kraje
2025

Ocenění Chuť Zlínského kraje uděluje Zlínský kraj regionálním výrobcům potravin, kteří používají kvalitní suroviny ze zdejšího regionu. Cílem je podpořit je, aby se jejich výrobky dostaly k více zákazníkům. Navštěvujeme oceněné producenty a v Magazínu21 přinášíme jejich příběhy.

Hovězí klobása Maso z lúky

Poctivá hovězí klobása z masa plemene Aberdeen Angus, vuzená na bukovém dřevě podle tradiční receptury. Bez dusitanů, směsí koření a konzervantů – jen čisté hovězí maso, sůl a kouř. Výsledkem je plná chuť, která se stala poznávacím znamením značky Maso z lúky a drží se ve výrobě už deset let beze změny.

Jak to vidí radní

„V Rudimově si připadám trochu jako na konci světa. Vypadá to, jako by odtud už žádná další cesta nevedla. A věci, které jsou na konci světa, mohou připadat lidem vzdálené. Všichni by ale měli vědět, že produkce těch nejlepších potravin se dělá právě v přírodě. Oceněná klobása byla výborná – měla tradiční masitou chuť, která si na nic nehraje. Zkrátka skvěle zpracované hovězí maso.“

Renata PRCHLÍKOVÁ

radní pro životní prostředí a zemědělství Zlínského kraje

Zažijte podzim i advent na Kroměřížsku

foto: DMO Kroměřížsko

PODZIM NA KROMĚŘÍŽSKU

Podzim na Kroměřížsku má jedinečné kouzlo. Chladné a mlhavé počasí, ale i zbytky teplých odstínů zlaté a červené si můžete vychutnat třeba v Květné nebo Podzámecké zahradě v Kroměříži, v zámecké zahradě v Holešově nebo z vrcholků kopců malebných Hostýnských vrchů a Chřibů.

Inspirujte se k podzimním výletům na webu www.kromerizsko.cz.

LISTOPADOVÉ AKCE

Den řemesel v Muzeu Františka Skopalíka v Záhlnicích nabídne v sobotu 8. listopadu návštěvníkům ukázky tradičních řemesel. Těšit se můžete také na košť marmelád.

foto: L. Polišenská

Svatomartinské hody – ochutnávka svatomartinské husy i mladého vína, ale také jarmarky, cimbálová muzika a sv. Martin na bílém koni – to pro vás chystají 8. listopadu v Chropyni a 11. listopadu v Kroměříži, Holešově a Hulíně.

ADVENT NA KROMĚŘÍŽSKU

Kroměřížsko se brzy rozzáří vánočními světly, provoní svařákem a perníčky a zahalí do adventní pohody.

Adventní a vánoční akce v Kroměříži

V Kroměříži se můžete těšit na tradiční trhy s názvem Šťastné a veselé, které se budou konat od 10. do 23. prosince. Čekají na vás koncerty, divadelní představení, dílničky, vystoupení škol i souborů a stánky s vánočním sortimentem.

foto: archiv Arcibiskupského zámku Kroměříž

Advent na zámku

Pohodovou adventní atmosféru zažijete od konce listopadu na Arcibiskupském zámku v Kroměříži. Tematické prohlídky svátečně laděnými reprezentačními sály se letos ponесou v duchu Vánočního příběhu – příběhu očekávání, narození a naděje. Vše doplní doprovodný program jako tvořivé dílny, prodej dárků a fotokoutek. Brány zámku budou otevřeny o víkendech od 29. listopadu do 21. prosince.

Vánoce na Výstavišti Kroměříž

Dva dny plné adventní pohody a vánoční atmosféry si užijete o víkend 5. a 6. prosince na kroměřížském výstavišti. Na sobotní večer 6. prosince se pak chystá Andělský mejdan.

Muzeum Kroměřížska

Speciální tvořivé techniky si můžete vyzkoušet 29. listopadu (smaltování bez pícky) a 13. prosince (plstění suchou jehlou). Od 1. do 23. prosince pak bude otevřena samoobslužná dílna k výrobě drobných vánočních ozdob ze dřeva.

Muzeum v přírodě Rymice

Součástí akce Vánoční jarmark, který se bude konat 7. prosince, bude nejen prodej výrobků lidových řemeslníků a klasické prohlídky vánočně vyzdobených chaloupek, ale své umění ukáže také mistr kovář v kovárně.

Advent a Vánoce v Holešově

V sobotu 29. listopadu začne za skly zámeckých arkád výstava Klidné světy za sklem (k vidění do 4. ledna 2026). V tento den se na náměstí sv. Anny objeví speciální vánoční auto, přiveze třeba dílničky a Ježíškovu poštu. V 18:00 se v centru města rozsvítí vánoční strom.

Advent bude zahájen v sobotu 29. listopadu i v dalších městech Kroměřížska – v **Chropyni**, **Koryčanech** nebo **Morkovicích-Slížanech**. Součástí akcí zde bude rozsvícení stromku, jarmark, koncerty, ale třeba i ohňostroj.

Tipy na lokální vánoční dárky.

Luštěte a vyhraje s Magazínem21

M21	PŘED- LOŽKA	SLOVEN- SKÝ JESTLIŽE	ROVENA (DOM.)	DRUH PEPŘE	MĚSTO BUL- HARSKA	OLDŘICH (DOM.)	POPĚVEK	M21	BYLINA	DOBÍTI	KRMÉ (ŘÍDCE)	RAMENNÍ KLOUB	ZPŮSOB DRŽENÍ ZBRANĚ	SPOJKA	KÓD LETIŠTĚ TRINKOT
DEŠTNÍK (ZAST.)								KOPÁNÍM ODKRYT							
ORGÁN ZRAKU ZVÍRETE								ČLENOVÉ SEKTY HOSPODÁŘ. NOVINY							
M21	STOVKY ČÁSTÍ POTRUBÍ	Konec tajenky LIPKA													
SPZ SEMILY				SUMER. BOHYNĚ NEMOC KLOUBŮ							SPZ SOKOLOV CITOSL. VRČENÍ			STÁH NOU PLACHTY	OSYCHATI
TAHLE			KÓD NĚMECKA PLOŠNÁ MIRA						DR. SPZ ZVOLEN			SVAZ. SOV. SKLADAT. TEXTIL. LÁTKA			
SARMAT								DOBA TOKÁNÍ			ANGLICKÁ ŘEKA				SPZ KOLIN STĚKAT V KRUPĚ- JÍCH
NAPO- MÍNAT						FORMA BARVIV	M21	AME- RICKÝ HLO- DAVEC	TRAKAŘ (ŘÍD.) SALA- MANDR						
SPZ OLOMOUC			SINUS (ZKR.)	ZN. ČES. LETADEL KÓD LET. TALKEETNA			ŘÍMSKY 2001				AMERICKÝ ÚRAD HON				
Začátek tajenky							HLINIK (ZN.) ASTAT (ZN.)			CHYTAT PŘED- LOŽKA					
VYPRAVĚČ					NAPODO- BOVATI										
ZOLŮV ROMÁN					ÚTOČIT										INANNA, IRK, KYPA, OMOS, TII, TKA

Tajenka v minulém čísle zněla „VSTUP DO GALERIE“, výherci získají průkaz Klubu přátel Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně. **Z úspěšných řešitelů byli vylosováni výherci: Karel Surý ze Vsetína, Karla Fröhlichová ze Zlína a Lenka Tunklová z Přerova. Gratulujeme!** Vyluštěnou křížovku z aktuálního čísla nám se svou adresou a telefonickým kontaktem mohou soutěžící doručit do 10. listopadu na adresu: Oddělení vnějších vztahů, Krajský úřad, tř. T. Bati 21, Zlín, 761 90, na obálku pište KŘÍŽOVKA; nebo e-mailem na: Magazin21@zlinaskyraj.cz.

Věděli jste, že...?

... Filharmonie Bohuslava Martinů měla za dobu své osmdesátileté existence tři sídla? V roce 1946 odehrála pod názvem Symfonický orchestr Národního podniku Baťa svůj první koncert v sále Velkého kina ve Zlíně. V roce 1955, tentokrát s názvem Státní symfonický orchestr kraje Gottwaldovského, se přestěhovala do Domu umění, který vznikl úpravou Památníku Tomáše Bati a kde byly z iniciativy cestovatele Jiřího Hanzelky instalovány koncertní varhany. Od roku 2011 sídlí v Kongresovém centru Zlín, jehož autorkou je světoznámá architektka Eva Jiříčná. ■

(aga)

	8	4	3					
		7						
	2				5			7
				9			1	3
4	7			2		5		
	6				1		8	
	1					3		2
8								6
6		2					4	5

SETKÁNÍ. Zlín se stal historicky poprvé místem společného jednání českých a slovenských hejtmanů – jejich diskuse se zaměřila na konkrétní kroky, jak ještě těsněji propojit regiony obou zemí. Setkání, které se uskutečnilo symbolicky v době, kdy si Česká republika připomíná 25 let od vzniku krajů, vyvrcholilo podpisem memoranda o spolupráci.

MILNÍKOVÝ KÁMEN. Na Velehradě slavnostně odhalili jeden ze tří nových pilotních milníkových kamenů na Cyrilometodějské stezce. Symbolicky tím vyvrcholila mezinárodní konference, která se konala u příležitosti obhájení certifikátu Cyrilometodějské stezky jako Kulturní stezky Rady Evropy.

foto: Uherskohradištská nemocnice

DÁRCI KRVE. Studenti Gymnázia Uherské Hradiště se rozhodli darovat to nejcennější – svou krev. Ve spolupráci s projektem 450 ml naděje přišlo na transfúzní oddělení Uherskohradištské nemocnice hned 21 prvodárců. Akce pomohla vyrovnat tradiční říjnový pokles dárcovství a studentům přinesla silný pocit smysluplné pomoci.

RŮŽOVÝ ŘÍJEN. Zaměstnanci krajského úřadu se symbolicky připnutím stužky a oblečením do růžové barvy připojili k mezinárodní kampani Růžový říjen, která upozorňuje na význam prevence a včasného odhalení rakoviny prsu. Akci doplnilo i nasvícení budovy Baťova mrakodrapu.

15

foto: Czech Jigsaw Puzzle Association

MISTROVSTVÍ V PUZZLE. Rodačka z Rožnova pod Radhoštěm Jana Ondroušková si připsala další úspěch v poněkud netradiční disciplíně – skládání puzzle. V minulosti se stala historicky první mistryní světa v individuální kategorii a nyní si ze Španělska, kde se za účasti 296 týmů konal šampionát World Jigsaw Puzzle Championship, přivezla stříbro. Společně s třemi kolegy z týmu Czech Puzzlequeens poskládaly ve finále dvoje puzzle o tisíci dílcích za 1 hodinu, 17 minut a 40 sekund.

OCENĚNÍ KNIHOVNÍKŮ. Nejlepší knihovny a knihovnický opět ocenil Zlínský kraj. Letos se radovaly knihovny ve Slavkově pod Hostýnem, Uherském Brodě, Vidči a Vizovicích a knihovnice z Dolního Němčí, Velkých Karlovic, Dešné a Rymic. Cenu MARK pro knihovnický do 35 let získala Lucie Čevelová z Knihovny Kroměřížska.

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ KRAJSKÉHO ÚŘADU

8. 11. / Baťův mrakodrap, Zlín

Baťův mrakodrap se na jeden den promění v místo plné poznání a inspirace. Den otevřených dveří Krajského úřadu Zlínského kraje nabídne interaktivní prezentace všech odborů – od školství přes kulturu až po životní prostředí. Návštěvníci se mohou těšit na ukázky práce krajského úřadu, zajímavý program pro děti i dospělé a příležitost nahlédnout do zákulisí fungování kraje.

www.zlinskykraj.cz

ZÁBAVIŠTĚ PRO SVIŠTĚ

Do 4. 1. 2026 / 14|15 BAŤŮV INSTITUT, Zlín

Muzeum jihovýchodní Moravy zve na interaktivní výstavu plnou chytré zábavy pro děti i rodiče. Hravá expozice s ilustracemi Venduly Hegerové rozvíjí u dětí motoriku, komunikaci, logopedii i matematické dovednosti a dává prostor hudebnímu, dramatickému i čtenářskému talentu.

www.muzeum-zlin.cz

JANO KÖHLER: KŘÍŽOVÁ CESTA NA HOSTÝNĚ

12. 11. 2025 – 8. 2. 2026 / 14|15 BAŤŮV
INSTITUT, Zlín

Galerie výtvarného umění ve Zlíně připravila výstavu věnovanou významnému malíři Janu Köhlerovi, představiteli katolické moderny. Expozice se zaměřuje na jeho křížovou cestu pro Svatý Hostýn, jedno z vrcholných děl umělce, a přináší vzácné přípravky kartony i nové keramické vyhotovení prvního zastavení.

www.galeriezin.cz

VI. SLOVÁCKÝ KOŠT SLIVOVICE

29. 11. / Event centrum

– Jezuitský sklep, Staré Město

Slovácký košt slivovice nabídne přehlídku těch nejlepších vzorků z regionu a slavnostní vyhlášení vítězů. Tradiční akci doplní cimbálová muzika Ohníca, dobré jídlo i přátelská atmosféra, která ke koštům neodmyslitelně patří. Vstupné činí 100 korun.

www.slovackemuzeum.cz

ARCHEOLOGICKÉ POKLADY VALAŠSKÉHO MEZIŘÍČÍ

13. 11. / zámek Kinských, Valašské Meziříčí

Nová výstava Muzea regionu Valašsko přibližuje dávnou historii města prostřednictvím nejzajímavějších nálezů posledních let. K vidění budou i vzácné artefakty z archeologického výzkumu valašskomeziříčského náměstí oceněného „památkářským Oscarem“. Vernisáž doplní křest stejnojmenné publikace.

www.muzeumvalassko.cz

MODROBÍLÉ VÁNOCE

Od 7. 11. / Muzeum Kroměřížska, Kroměříž

Vánoční výstava představí modrotiskovou tvorbu Antonie Dostálkové, která propojuje tradiční techniku s osobitým výtvarným rukopisem. Motivy zvěstování a zrození zachycují poetiku zimního času, světlo a kontrast modré a bílé. Autorka čerpá inspiraci z přírody, literatury i vzpomínek na dětství.

www.muzeum-km.cz

PRADÁVNÉ SVĚTY ZDEŇKA BURIANA

24. 10. 2025 – 22. 2. 2026 /

Muzeum Jana Amose Komenského,
Uherský Brod

Výstava přináší 44 originálních obrazů legendárního malíře Zdeňka Buriana, zakladatele českého paleoartu. Díla zachycují vývoj života na Zemi od prvohor po dobu ledovou a ukazují Burianovu mistrovskou spolupráci s předními českými paleontology. Expozici doplňují fosilní exponáty z Moravského zemského muzea.

www.mjakub.cz

KONCERT SVOBODY

17. 11. / náměstí Míru, Zlín

Zlín si připomene Den boje za svobodu a demokracii koncertem svobody a doprovodným programem. Na náměstí Míru zahrají Cestující hudba a F-Dur Jazzband, následovat bude pietní akt, průvod se svíčkami i nasvícení Památníku Tomáše Bati v barvách trikolory.

www.zivyzlin.cz

BETLÉM V KOVOZOO

29. 11. 2025 – 4. 1. 2026 / Staré Město
u Uherského Hradiště

V KOVOZOO vzniká o Vánocích originální dřevo-kovový betlém v životní velikosti. Lidské postavy jsou vyřezané ze dřeva, zvířata poskládaná z odpadního železa a doplněná vánoční výzdobou z recyklovaných materiálů. Nechybí otevřený areál s více než 500 kovovými zvířaty, muzei a vyhlídkovými lávkami.

www.kovozoo.cz

RE:CONNECT – RUDY LINKA, GIL GOLDSTEIN & FBM

6. 11. / Kongresové centrum Zlín

Jazzový kytarista Rudy Linka se vrací do Zlína s legendárním pianistou Gilem Goldsteinem a Filharmonií Bohuslava Martinů. Program RE:CONNECT propojuje hudbou různé kultury i generace a zazní v něm skladby inspirované českou historií a sametovou revolucí. Aranžmá vytvořil pětinasobný držitel Grammy Gil Goldstein.

www.filharmonie-zlin.cz

FESTIVAL STAVEBNIC A HER

22.–23. 11. / 14|15 BAŤŮV INSTITUT, Zlín

Tradiční festival nabídne přehlídku českých i zahraničních stavebnic, deskových her a hlavolamů. Děti i dospělí si mohou vše vyzkoušet v herních zónách a tvořivých dílnách. Festival láká na značku Efko, Mindok, Pigmalino či Hry a hlavolamy a je ideálním místem pro rodinnou zábavu i logické výzvy.

www.14-15.cz

ŽEHNÁNÍ SVATOMARTINSKÉHO VÍNA

11. 11. / Masarykovo náměstí,
Uherské Hradiště

Srdce Slovácka opět přivítá svatého Martina na bílém koni i první vína nového ročníku. Návštěvníci mohou ochutnat téměř padesát vzorků svatomartinských vín, dopřát si husí speciality a užít si folklorní program s cimbálovou muzikou. Tradiční akce připomene legendu o svatém Martinovi i kouzlo podzimu ve vinařském kraji.

www.slovacko.cz

Magazín21 – Informace ze Zlínského kraje. Periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází 12× ročně.

Vydavatel: Zlínský kraj, tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín. IČO: 70891320. Náklad: 270 000 kusů.

Kontakt: Soňa Ličková, vedoucí oddělení komunikace (redakce@zlinskykraj.cz, tel.: 577 043 190). Redakce: Anežka Gavendová (aga), Ondřej Holubec (hol), Soňa Ličková (lič), Jan Vandík (van), Alena Železníková (žal). Grafický design: Luděk Ovesný.

Neoznačené foto: Luděk Ovesný a archiv Zlínského kraje. Registrace Ministerstva kultury: MK ČR E 23684.

Internetové stránky magazínu: www.magazin21.cz. Datum vydání: 1. listopadu 2025. Neprodejné. Distribuce: Česká pošta, s. p.